

Dz.U. 2001 Nr 97 poz. 1050

Opracowano na
podstawie: t.j. Dz. U.
z 2013 r. poz. 385.

USTAWA
z dnia 5 lipca 2001 r.

o cenach¹⁾

Art. 1.

1. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb kształtowania cen towarów i usług;
- 2) sposoby informowania o cenach oferowanych towarów i usług;
- 3) skutki nieprzestrzegania jej uregulowań.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) cen w obrocie pomiędzy osobami fizycznymi, z których żadna nie jest przedsiębiorcą;
- 2) cen ustalanych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie uregulowanym w tych ustawach.

Art. 2.

1. Ceny towarów i usług uzgadniają strony zawierające umowę, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Ograniczenia swobody uzgadniania cen mogą być wprowadzone wyłącznie na podstawie art. 4, 5²⁾ i 8.

Art. 3.

1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) cena – wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę; w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta poprzez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. Urz. WE L 80 z 04.07.1998).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

²⁾ Uchylony.

- 2) cena jednostkowa towaru (usługi) – cenę ustaloną za jednostkę określonego towaru (usługi), którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar, w rozumieniu przepisów o miarach;
 - 3) (uchylony);
 - 4) kształtowanie cen – uzgadnianie cen między stronami umowy lub ich ustalanie w trybie art. 4, 5³⁾ i 8;
 - 5) (uchylony);
 - 6) marża handlowa – różnicę między ceną płaconą przez kupującego a ceną uprzednio zapłaconą przez przedsiębiorcę, wynikającą z kosztów i zysku przedsiębiorcy; marża handlowa może być wyrażona kwotowo lub w procentach;
 - 7) cena urzędowa i marża handlowa urzędowa – cenę i marżę handlową ustaloną w rozporządzeniu wydanym przez właściwy organ administracji rządowej lub w uchwale wydanej przez organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego;
 - 8) przedsiębiorca – podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.⁴⁾), a także osoba prowadząca działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
 - 9) towar – rzecz, jak również energię oraz prawa majątkowe zbywalne;
 - 10) usługa – czynność świadczoną odpłatnie, wymienioną w klasyfikacjach wydanych na podstawie przepisów o statystyce publicznej;
 - 11) (uchylony).
2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
- 1) cenie – rozumie się przez to również stawkę taryfową;
 - 2) marży handlowej – rozumie się przez to także prowizję;
 - 3) (uchylony).

Art. 4.

1. W razie szczególnych zagrożeń dla właściwego funkcjonowania gospodarki państwa Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić wykaz towarów lub usług, na które ustala się ceny urzędowe i marże handlowe urzędowe, z zastrzeżeniem art. 5⁵⁾ i 8.
2. W wykazie, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów uwzględni towary lub usługi mające podstawowe znaczenie dla kosztów utrzymania konsumentów oraz ustali okres stosowania cen urzędowych i marż handlowych urzędowych.

³⁾ Uchylony.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593, z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766, Nr 153, poz. 902, Nr 163, poz. 981, Nr 171, poz. 1016, Nr 199, poz. 1175, Nr 204, poz. 1195 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 855, 1166, 1407, 1445 i 1529.

⁵⁾ Uchylony.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ustala, w drodze rozporządzenia, ceny urzędowe i marże handlowe urzędowe na towary i usługi, określone w wykazie, o którym mowa w ust. 1, mając na względzie równowagę interesów konsumentów i przedsiębiorców zajmujących się wytwarzaniem i obrotem tymi towarami lub świadczeniem tych usług.

Art. 5. (uchylony).

Art. 6. (uchylony).

Art. 7. (uchylony).

Art. 8.

1. Rada gminy może ustalać ceny urzędowe za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w gminnych przewozach pasażerskich oraz za przewozy taksówkami na terenie gminy. W mieście stołecznym Warszawie uprawnienia te przysługują Radzie Warszawy.
2. Rada powiatu może ustalać ceny urzędowe za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w powiatowych przewozach pasażerskich.
3. Rada gminy określa strefy cen (stawki taryfowe) obowiązujące przy przewozie osób i ładunków taksówkami.
4. Sejmik województwa może ustalać ceny urzędowe za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zadania o charakterze użyteczności publicznej w wojewódzkich przewozach pasażerskich.

Art. 9.

Ceny urzędowe i marże handlowe urzędowe mają charakter cen i marż handlowych maksymalnych, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Art. 10. (uchylony).

Art. 11. (uchylony).

Art. 12.

1. Towar przeznaczony do sprzedaży detalicznej oznacza się ceną.
2. W miejscach sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się, z zastrzeżeniem ust. 3, ceny jednostkowe towarów i usług w sposób zapewniający prostą i niebudzącą wątpliwości informację o ich wysokości, a w odniesieniu do cen urzędowych – także o ich rodzaju (cena urzędowa) oraz o przyczynach wprowadzenia obniżek cen.
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu

Ochrony Konkurencji i Konsumentów, określi, w drodze rozporządzenia, szczególne zasady uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposób oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży, w tym przypadki, w których przez wyznaczony okres nie jest wymagane oznaczanie towarów ceną lub uwidacznianie cen jednostkowych, mając na uwadze potrzebę zapewnienia dostępności informacji o cenie, uwzględniając w szczególności przypadki, gdy oznaczenie towaru ceną lub uwidocznienie ceny jednostkowej jest utrudnione ze względu na charakter towaru, rodzaj miejsca sprzedaży lub świadczenia usługi albo rozmiar działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę.

Art. 13.

1. Przedsiębiorca, który stosował ceny urzędowe lub marże handlowe urzędowe z naruszeniem przepisów ustawy i w ten sposób osiągnął kwotę nienależną, jest obowiązany do jej zwrotu kupującemu.
2. W przypadku gdy kupujący, o którym mowa w ust. 1, nie jest znany lub koszt związany z ustaleniem jego tożsamości byłby niewspółmierny do wysokości osiągniętej kwoty nienależnej, przedsiębiorca jest obowiązany do jej wpłaty do budżetu państwa.
3. Jeżeli organ kontroli skarbowej stwierdzi po rozpoczęciu postępowania kontrolnego, że kwota nienależna nie została zwrócona kupującemu albo wpłacona do budżetu państwa, przedsiębiorca jest obowiązany wpłacić do budżetu państwa kwotę dodatkową w wysokości 150% kwoty nienależnej. Obowiązek wpłaty do budżetu państwa kwoty dodatkowej ciąży na przedsiębiorcy również wtedy, gdy zwrócił on kupującemu albo wpłacił do budżetu państwa kwotę nienależną po rozpoczęciu postępowania kontrolnego.
4. Decyzję o określeniu kwoty nienależnej i ustaleniu kwoty dodatkowej, podlegających przekazaniu do budżetu państwa wydaje właściwy naczelnik urzędu skarbowego, na wniosek organu kontroli skarbowej, który stwierdzi okoliczności, o których mowa w ust. 3.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organ kontroli skarbowej, który w toku przeprowadzanego postępowania kontrolnego stwierdzi okoliczności, o których mowa w ust. 3, wydaje decyzję określającą kwotę nienależną i ustalającą kwotę dodatkową, podlegającą przekazaniu do budżetu państwa. W przypadku innym niż określony w ust. 2, organ kontroli skarbowej w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości wydaje wynik kontroli i przekazuje go właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego.
6. Decyzja o określeniu kwoty nienależnej i o ustaleniu kwoty dodatkowej nie jest wydawana, jeżeli od końca roku, w którym zastosowano cenę urzędową lub marżę handlową urzędową z naruszeniem przepisów ustawy, upłynęło pięć lat.
7. Do postępowania w sprawach cen urzędowych lub marż handlowych urzędowych, o którym mowa w ust. 4–6, stosuje się odpowiednio przepisy działu III i IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.⁶⁾).

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 35.

8. Wpłaty z tytułu kwot nienależnych i kwot dodatkowych, o których mowa w ust. 4 i 5, stanowią dochód budżetu państwa i są dokonywane przez przedsiębiorcę obowiązującego do ich uiszczenia na rachunek właściwego urzędu skarbowego w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o określeniu kwoty nienależnej i ustaleniu kwoty dodatkowej stała się ostateczna.

Art. 14.

1. Jeżeli przedsiębiorca w sposób uporczywy nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 12, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 1000 do 5000 euro.
2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przedsiębiorcy służy odwołanie do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Art. 15. (pominięty).⁷⁾

Art. 16.

Do postępowań wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy mają zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Art. 17. (pominięty).⁸⁾

Art. 18. (pominięty).⁹⁾

Art. 19.

Traci moc ustawa z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1988 r. Nr 27, poz. 195, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1993 r. Nr 11, poz. 50, z 1994 r. Nr 111, poz. 536, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 54, poz. 348 i Nr 160, poz. 1085, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 62, poz. 718, Nr 73, poz. 852 i Nr 120, poz. 1268).

Art. 20.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7 i art. 18, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

⁷⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o cenach (Dz. U. poz. 385).

⁸⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

⁹⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.